

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มนุษยชาติได้พัฒนาสืบเนื่องเรื่อยมาจนกลายมาเป็นนวัตกรรมด้านคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 60 (ปี ค.ศ. 1969 กำเนิดอินเทอร์เน็ต) ระบบอินเทอร์เน็ตได้มีการขยายตัวและได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในหมู่มวลมนุษยชาติ เนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถที่จะอำนวยความสะดวก รวดเร็วประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลและการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ตลอดเวลา อันเป็นการลดข้อจำกัดเรื่องสถานที่ และมีราคาถูกลงอย่างต่อเนื่อง¹ ระบบคอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การส่งผ่าน การติดต่อสื่อสาร การเข้าถึง และการรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้มนุษย์ยังได้ประดิษฐ์เครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว มนุษย์ยังได้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ให้มีความทันสมัย และสะดวกต่อการใช้งานควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ จนส่งผลทำให้ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์เริ่มเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือ มวลมนุษยชาติได้ใช้คอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันมากขึ้นๆ เช่น การใช้ Hotmail, Facebook, Twitter, MSN, Skype หรือ LINE เป็นต้น

ในการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ประโยชน์ของมนุษยชาตินั้น อาจมีทั้งผลดีและผลเสียอยู่ด้วยในขณะเดียวกัน ในแง่ของผลดีนั้น คือ ระบบคอมพิวเตอร์สามารถที่จะให้คุณประโยชน์แก่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมากในการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การดำเนินธุรกิจ หรือในด้านอื่นๆ ฯลฯ ส่วนในแง่ที่เป็นผลเสียแล้วระบบคอมพิวเตอร์ก็อาจจะเป็นมหันตภัยร้ายแรงแก่มวลมนุษยชาติในยุคปัจจุบันก็ได้ ถ้าหากมีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ไปในทางที่มีขอบ หรือนำไปใช้เพื่อก่ออาชญากรรม หรือมีการนำเอาคอมพิวเตอร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำ

---

¹ Patcharee Samosorn. (2554). *เทคโนโลยีและสารสนเทศ: อาชญากรรมคอมพิวเตอร์, อาชญากรคอมพิวเตอร์, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.Patchareesamosorn,biogspot.com/2011/08/2.html>. [2013, November 3].

ความคิดต่างๆ นั้นย่อมจะทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนสังคมและประเทศชาติอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crimes) หรือปัญหาอาชญากรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-crime) หรือปัญหาการแฮกซ์ข้อมูล ปัญหาการฉ้อโกง การหมิ่นประมาท การเผยแพร่ภาพลามก หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือการก่ออาชญากรรมในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น อาชญากรได้มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิด หรือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีการนำคอมพิวเตอร์เข้าไปเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในการกระทำความผิดใดๆ นอกจากนี้ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการกระทำความผิดทางอินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึงการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ทุกชนิดในการกระทำความผิดด้วย เช่น การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือการใช้แท็บเล็ต (Tablet) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยเฉพาะใน มาตรา 15 และมาตรา 20 ที่ได้บัญญัติถึงความรับผิดทางอาญาและมีการกำหนดภาระหน้าที่ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไว้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงเกิดประเด็นปัญหาความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ในหลายประการ เช่น ปัญหาการตีความข้อความหมิ่นประมาท เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มิได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “หมิ่นประมาท” ivo อย่างชัดเจนและมีได้กำหนดฐานความรับผิดของผู้ให้บริการเว็บไซต์ที่ยินยอมให้ข้อความหมิ่นประมาทปรากฏอยู่ในระบบเว็บไซต์ของตน หรือปัญหาการตีความคำว่า “ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม” โดยบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้คำนิยามศัพท์ หรือความหมายของถ้อยคำดังกล่าวเอาไว้ ซึ่งนั้นย่อมจะทำให้เกิดประเด็นปัญหาเรื่องการตีความของคำว่า “ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม” นั้นว่ามีความหมายอย่างไร และข้อความที่ไม่เหมาะสมนั้นครอบคลุมแค่ไหน เพียงใด ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการตีความหรือเกิดปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ประชาชน หรือศาลต่อไปในอนาคตก็ได้ และปัญหานิยามและเจตนาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 มาตรา 20 ที่กำหนดความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการที่จงใจ สนับสนุน หรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตนไว้ก็ตาม จะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดตัวผู้กระทำความผิดไว้เฉพาะ “ผู้ให้บริการ” เท่านั้น แต่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ให้บริการจึงไม่ต้องรับผิดตามมาตรา 15 หากมีการเช่าพื้นที่ หรือผู้ให้บริการเป็นบุคคลอื่น ซึ่งผู้ให้บริการไม่ได้เข้าไปควบคุมดูแล ก็มีปัญหาวว่าผู้ให้บริการเว็บไซต์จะต้องรับผิดด้วยหรือไม่ อย่างไร และจะต้องมีการแจ้งเตือนผู้ให้บริการก่อนหรือไม่ นอกจากนั้นยังมีปัญหาเรื่องมาตรการเยียวยาผู้เสียหาย บทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด

เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่ไม่ได้กำหนดมาตรการในการเยียวยาบุคคลผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางอาญาของผู้ให้บริการตามมาตรา 14 ไว้แต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงต้องศึกษากฎหมายต่างประเทศเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อเสนอแนะให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการแก้ไขกฎหมายภายในของประเทศตนให้มีความสอดคล้องหรือเป็นไปได้ในแนวทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว แนวคิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท และข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งทฤษฎีความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้ประกอบการให้บริการเว็บไซต์ ทั้งในและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายไทยและหลักกฎหมายต่างประเทศในประเด็นเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาท หรือเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์
3. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบหลักกฎหมายในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ กรณีที่มีข้อความหมิ่นประมาทหรือไม่เหมาะสมอยู่บนระบบ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

แม้ว่าจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แล้วก็ตาม แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวยังคงเกิดประเด็นปัญหาในหลายประการ กล่าวคือ ปัญหาเรื่องการตีความข้อความหมิ่นประมาท หรือปัญหาการตีความข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือปัญหาเรื่องเจตนาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ รวมทั้งปัญหาการเยียวยาผู้เสียหายจากการกระทำความผิดของผู้ให้บริการเว็บไซต์ด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายก็ไม่ครอบคลุมอย่างเพียงพอต่อการกระทำความผิดของผู้ให้บริการเว็บไซต์ ดังนั้น จึงควรศึกษาหลักกฎหมายต่างประเทศแล้วนำมาแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อจะใช้บังคับให้ครอบคลุมกับการกระทำความผิดให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการหนึ่ง

ในการที่จะป้องกัน ระวัง หรือยับยั้งการกระทำความผิดของผู้ให้บริการเว็บไซต์ที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในกรณีความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์โดยศึกษาวิเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว แนวคิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลที่ไม่เหมาะสม และศึกษาทฤษฎีความรับผิดในทางอาญาของผู้ประกอบการให้บริการเว็บไซต์ ทั้งในประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบ Common Law และในระบบ Civil Law รวมทั้งศึกษากฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาท หรือเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ ตลอดจนศึกษาปัญหาการตีความข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือเรื่องเจตนาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ รวมทั้งมาตรการในการเยียวยาผู้เสียหายตามกฎหมายไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ นอกจากนั้น ยังเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข หรือเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาวิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ตำราทางวิชาการ บทความ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยวางเป็นบรรทัดฐานเอาไว้ ตลอดจนข้อมูลจากเว็บไซต์ (Website) ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เพื่อรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อการศึกษาวิจัยและประมวลผลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎีในการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัว แนวคิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท และข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งทฤษฎีความรับผิดในทางอาญาของผู้ประกอบการให้บริการเว็บไซต์ ทั้งในและต่างประเทศ

2. ทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายไทยและหลักกฎหมายต่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นการหมิ่นประมาท หรือเป็นข้อมูลที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์

3. ทำให้ทราบถึงการวิเคราะห์และเปรียบเทียบหลักกฎหมายในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ กรณีที่มีข้อความหมิ่นประมาทหรือไม่เหมาะสมอยู่บนระบบ

4. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย